

**UCHWAŁA NR VIII/47/2024
RADY GMINY MARCISZÓW
z dnia 30 grudnia 2024 r.**

w sprawie: przyjęcia „Programu Wspierania Rodziny w Gminie Marciszów na lata 2025-2027”

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j Dz.U. z 2024 r.poz. 1465 ze zm.) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.) Rada Gminy Marciszów uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program Wspierania Rodziny w Gminie Marciszów na lata 2025-2027”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Marciszów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 r.

Przewodnicząca Rady Gminy

Angelika Iwańska

UZASADNIENIE

Obowiązek opracowania i przyjęcia programu wspierania rodziny wynika z art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań własnych gminy określonych w w/w ustawie należy m.in. opracowanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny.

Podstawowym założeniem programu jest zapobieganie i rozwiązywanie problemów z jakimi zmagają się rodziny oraz stworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Proponowane działania będą skupiały się na wzmacnianiu umiejętności rodziców oraz na profilaktyce dzieci i młodzieży. Wskazane działania zwiększą szanse na prawidłowe funkcjonowanie rodzin z dziećmi w środowisku, co z kolei przyczyni się do podniesienia jakości życia rodzin zamieszkujących w Gminie Marciszów

Załącznik do Uchwały
Nr VIII/47/2024
Rady Gminy Marciszów
z dnia 30 grudnia 2024 r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2025-2027

W GMINIE MARCISZÓW

**Gmina
Marciszów**

Marciszów, grudzień 2024 r.

1. Wprowadzenie

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program jest kontynuacją programu wspierania rodziny realizowanego w Gminie Marciszów w latach 2022-2024.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek podejmowania działań wspierających rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Ustawa zakłada w szczególności wzmocnienie działań profilaktycznych i doskonalenie metod pracy z rodziną, na rzecz pozostawienia w niej dziecka lub jego powrotu do rodziny naturalnej. Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci, może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli instytucji, które mają kontakt z dzieckiem i jego rodziną. Działania pomocowe na poziomie gminy polegają przede wszystkim na udzielaniu rodzinie wsparcia w przezwyciężaniu trudności, aby w efekcie nie doszło do umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, a jeżeli dojdzie do tego rodzaju interwencji, do stworzenia takich warunków w funkcjonowaniu rodziców dziecka, aby możliwy był powrót dziecka pod opiekę rodziny biologicznej.

2. Podstawy prawne programu

Zadania gminy w zakresie kreowania polityki lokalnej na rzecz ochrony rodzin i wspierania pieczy zastępczej nad dziećmi wynikają z:

- a) Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.);
- b) Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 ze zm.);
- c) Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024r., poz. 1673);
- d) Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2151.);
- e) Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" (t.j. Dz. U. z 2023 poz. 1923 ze zm.).

3. Uzasadnienie konieczności przygotowania programu

Program powstał dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, w trosce o ich harmonijny rozwój dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności oraz dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa.

Mając na względzie powyższe uregulowania, założenia do ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz zasadę dobra dziecka i dobra rodziny opracowano Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Marciszów.

W oparciu o diagnozę środowiska lokalnego w kontekście problemów społecznych opracowany został 3-letni Program wspierania rodziny na lata 2025–2027 w Gminie Marciszów. Diagnoza została sporządzona na podstawie materiałów własnych, danych i sprawozdań z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie. Program ukierunkowany jest na problemy rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, określa cele i wyznacza kierunki działań, które pozwolą wzmocnić rolę i funkcję rodziny, jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka. Zgodnie z treścią art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. W świetle założeń ustawy pomoc dziecku i jego rodzinie powinna mieć charakter interdyscyplinarny i być udzielana przez właściwych specjalistów w ramach zintegrowanego lokalnego systemu. Ważne jest, by zarówno działania jak również decyzje względem rodziny i jej członków były podejmowane przy współpracy wyspecjalizowanych instytucji (pomoc społeczna, szkoła, sąd, policja, stowarzyszenia).

4. Zasoby instytucjonalne

Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Marciszów będzie służył realizacji gminnej polityki rodzinnej. W gminie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje, realizujące zadania na rzecz dziecka i rodziny. Stanowią one swoisty kapitał umożliwiający prowadzenie szerokiego, instytucjonalnego i interdyscyplinarnego wsparcia dla rodzin.

Skuteczna pomoc dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu ról opiekuńczo-wychowawczych, jak i skuteczna ochrona dzieci, może być osiągnięta poprzez współpracę przedstawicieli następujących instytucji:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie;
2. Placówek oświatowych;

3. Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy;
4. Urzędu Gminy Marciszów;
5. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. Placówek służby zdrowia;
7. Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze;
8. Komendy Powiatowa Policji w Kamiennej Górze;
9. Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kamiennej Górze;
10. Powiatowego Urzędu Pracy w Kamiennej Górze;
11. Organizacji społecznych, podmiotów działających na rzecz dzieci i młodzieży.

W realizacji swoich zadań w/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować, jako priorytet, także wówczas, gdy nie stanowi ono ich podstawowej misji.

5. Diagnoza społeczna

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie, instytucji współpracujących i działających na rzecz dzieci i ich rodzin.

Diagnoza lokalna odnosi się do funkcjonalności rodzin zamieszkujących w Gminie Marciszów w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Diagnoza została dokonana w oparciu o dane będące w posiadaniu Ośrodka Pomocy Społecznej w Marciszowie.

Określenie zadań w Gminnym Programie Wspierania Rodziny jest wynikiem analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej oraz analizy sytuacji społecznej gminy Marciszów, która zawarta jest w ocenie zasobów pomocy społecznej za rok 2023. Program ma za zadanie odpowiadać na realne problemy, towarzyszące lokalnej społeczności, szczególnie w obszarze funkcjonowania rodziny. Najczęściej są to: ubóstwo, wyuczona bezradność, bezrobocie, poczucie izolacji, brak poczucia stabilizacji, problemy wychowawcze.

6. Odbiorcy programu

Program skierowany jest przede wszystkim do rodzin wychowujących dzieci na terenie gminy Marciszów, w szczególności tych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej. Program adresowany jest również do rodzin, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub, które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej, a także tych, których dzieci przebywają już w pieczy zastępczej. Uzupełniający charakter będą miały działania powszechnie skierowane do rodzin lub ich członków, beneficjentów gminnych programów profilaktycznych, uczestników ogólnodostępnych przedsięwzięć wpisujących się w promowanie wartości i siły płynącej z rodziny oraz zdrowego stylu życia.

Jego realizacja polegać będzie na zasadach współdziałania w koalicji z partnerami środowiska lokalnego, tj. instytucjami państwowymi, samorządowymi, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami, które specjalizują się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

7. Cel główny programu

Celem strategicznym Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Marciszów jest **rozwój zintegrowanego wsparcia na rzecz rodzin zagrożonych lub przeżywających trudności, w szczególności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych**. Cel strategiczny zostanie osiągnięty dzięki realizacji następujących celów szczegółowych.

<i>Cele szczegółowe i kierunki działań</i>	<i>Realizatorzy/ Partnerzy</i>	<i>Terminy</i>	<i>Wskaźniki</i>
1. Budowanie spójnego systemu wspierania dziecka i rodziny poprzez działania interdyscyplinarne mające na celu zapobieganiu sytuacjom wymagającym interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących			
1.1 Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem we wszystkich obszarach funkcjonowania.	- GOPS, - Placówki oświatowe, - Policja, - Sąd Rodzinny, - Placówki ochrony zdrowia.	2025-2027 zadanie ciągłe	- liczba monitorowanych dzieci; - liczba wywiadów środowiskowych; - liczba rodzin objętych nadzorem kuratorów Sądowych.
1.2 Zapewnienie interdyscyplinarnej pomocy dzieciom i ich rodzinom w kryzysie, rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do	- GOPS, - GKRPA, - ZI, - Policja,	2025-2027 zadanie ciągłe	- liczba posiedzeń ZI; - liczba osób skierowanych przez ZI do punktu konsultacyjnego;

rozwiązywania problemów w rodzinach.	- Sąd Rodzinny, - Placówki oświatowe.		- liczba dzieci objętych opieką psychologiczną i pedagogiczną, liczba dzieci odebranych rodzinie.
1.3 Organizacja specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego.	- GOPS, - GKRPA, - Organizacje pozarządowe.	2025-2027 zadanie ciągłe	- liczba osób skierowanych do GKRPA; - liczba osób, które skorzystały z punktu pomocy.
1.4 Wspieranie i inicjowanie działań na rzecz aktywizacji zawodowej rodziców, motywowanie do podjęcia i utrzymania zatrudnienia, uczestnictwa w kursach zawodowych itp.	- GOPS, - PUP.	2025-2027 zadanie ciągłe	- liczba osób zatrudnionych w ramach prac społecznie użytecznych; - liczba zawartych kontraktów socjalnych.
1.5 Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.	- GOPS, - PCPR, - Urząd Gminy.	2025-2027 zadanie ciągłe	- liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; - kwota wydatkowana na pieczę zastępczą.
2. Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego			
2.1 Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom żyjącym w trudnych warunkach materialnych.	- GOPS.	2025-2027 zadanie ciągłe	rodzaje i formy pomocy, liczba osób w nich uczestnicząca
2.2 Zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	- GOPS, - Zespół interdyscyplinarny, - GKRPA, - Placówki zdrowia, - Placówki oświatowe - Policja.	2023-2025 zadanie ciągłe	- liczba prowadzonych procedur „Niebieskie Karty”; - liczba rodzin objętych pomocą.
2.3 Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.	- GOPS.	2023-2025 zadanie ciągłe	- liczba rodzin objętych monitoringiem.
2.4 Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcia terapii leczenia uzależnień terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	- GOPS, - GKRPA, - ZI, - PCPR.	2023-2025 zadanie ciągłe	- liczba osób, które skorzystały z punktów pomocy.
2.5 Wsparcie kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym	- GOPS, - Placówki	2025-2027 zadanie	- liczba rodzin objętych pracą socjalną;

uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	służby zdrowia.	ciągle	- liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia Za Życiem w wysokości 4000 zł.
3. Wspieranie rodzin w rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych			
3.1 Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców.	- GOPS, - Placówki oświatowe, - Organizacje pozarządowe.	2023-2025 zadanie ciągle	- liczba realizowanych programów; - liczba osób i rodzin w nich uczestniczących.
3.2 Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny. Pomoc rodzinom w łagodzeniu lub usuwaniu kryzysu będącego powodem umieszczenia dziecka w zastępczych formach opieki, a także w tworzeniu optymalnie najlepszych warunków do prawidłowego rozwoju dziecka.	- GOPS.	2023-2025 zadanie ciągle	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.
4. Opieka nad dzieckiem i rodziną sprzyjająca prawidłowemu, wszechstronnemu rozwojowi wszystkich członków rodziny, a w szczególności dzieci			
4.1 Prowadzenie programów profilaktyczno – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży.	- GOPS, - Placówki Oświatowe, - GKRPA.	2023-2025 zadanie ciągle	- liczba programów, - liczba uczestniczących w nich osób oraz placówek.
4.2 Zapewnienie dzieciom i młodzieży z rodzin ubogich darmowych posiłków ramach Gminnego wieloletniego programu osłonowego „Posiłek w szkole i w domu”.	- GOPS, - Placówki Oświatowe.	2023-2025 zadanie ciągle	- liczba dzieci i młodzieży otrzymujących posiłek.
4.3 Wsparcie materialne dzieci i młodzieży w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych w celu zapewnienia realizacji potrzeb edukacyjnych uczniów z ubogich rodzin.	- Urząd Gminy.	Zgodnie z ustawą o systemie oświaty	- liczba uczniów otrzymujących stypendia i zasiłki szkolne; - kwota wypłaconych świadczeń.
4.4 Organizowanie dzieciom i młodzieży czasu wolnego poprzez m.in. rozwój różnorodnych środowiskowych form dziennej opieki nad dziećmi i młodzieżą, świetlic i klubów dla młodzieży.	- GOPS, - Placówki Oświatowe, - Instytucje kultury, - Organizacje pozarządowe	2025-2027 zadanie ciągle	- liczba dzieci i młodzieży objętych formami wsparcia dziennej opieki.
4.5 Organizowanie w okresie wakacji	- GOPS,	W okresie	- liczba organizowanych

i ferii stacjonarnych i wyjazdowych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży połączonych z działaniami profilaktycznymi.	- GKRPA, - Organizacje pozarządowe, - Placówki Oświatowe.	wakacji i ferii szkolnych	form wypoczynku; - liczba uczestniczących dzieci i młodzieży.
4,6.Koordinacja specjalistycznych usług opiekuńczych dla rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnościami.	- GOPS, - Placówki Oświatowe.	2023-2025 zadanie ciągłe	- liczba rodzin objętych usługami.
5. Wzmocnienie potencjału kadr pracujących z rodzinami wymagającymi szczególnego wsparcia			
5.1 Szkolenia asystentów rodzin podnoszące kwalifikacje zawodowe.	- GOPS.	Zgodnie z harmonogramem szkoleń	- liczba organizowanych szkoleń; - liczba osób w nich uczestniczących.
5.2 Szkolenia pracowników socjalnych, specjalistów pracy socjalnej, pedagogów i psychologów szkolnych podnoszące kwalifikacje zawodowe.	- GOPS, - Placówki Oświatowe.	Zgodnie z harmonogramem szkoleń	- liczba organizowanych szkoleń; - liczba osób w nich uczestniczących.

Źródło: opracowanie własne

8. Oczekiwane rezultaty

Spodziewanymi rezultatami realizacji Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Marciszów są:

- polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny,
- ograniczenie patologii społecznej,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań,
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

9. Finansowanie Programu

Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w Gminie Marciszów będzie finansowany w ramach środków budżetu gminy, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

10. Monitoring i ewaluacja

Działania mające na celu realizację założeń programu są koordynowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie. Monitoring i ewaluacja programu prowadzone będą w sposób ciągły. Prawidłowe realizowanie programu opierać się będzie na działaniach podejmowanych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie oraz inne jednostki i instytucje działające na terenie gminy. W miarę potrzeb, niniejszy dokument będzie aktualizowany i weryfikowany pod kątem dostosowania do aktualnych realiów społecznych oraz przepisów prawa.

Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 wraz z potrzebami związanymi z realizacją zadań określonych w programie Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Marciszowie przedstawia Wójtowi Gminy Marciszów do dnia 31 marca każdego roku. Wójt Gminy po jego zatwierdzeniu przedstawia sprawozdanie Radzie Gminy Marciszów.

11. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie sprzyjających warunków do poprawy życia rodzin i dzieci. Niezbędne jest systematyczne podnoszenie świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków dysfunkcji oraz promowanie rodzinnego stylu życia. Aby osiągnąć zamierzone cele w realizację programu powinny włączyć się aktywnie instytucje, placówki i organizacje, które swoimi działaniami wspierają dzieci i rodziny. Spodziewanym efektem realizacji programu ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucie bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego wsparcia dla dziecka i rodziny.